

Martin Michelis
Transpordiamet
e-post: mart.michelis@transpordiamet.ee

Teie 15.04.2024 nr 7.1-2/24/19147-9

Meie 08.05.2024 nr EC.1-5.1/117-5

Koopia: info@transpordiamet.ee
priit.sauk@transpordiamet.ee

Vastus TRAM 15.04.2024 seisukohale

Vastuseks Teie endiselt eitavale seisukohale uue sideehitise projekti (Käokõrva mobiilsidemasti sideühendus) kooskõlastamisel ning selle projekti sidumist antud piirkonnas piki maanteed paiknevate olemasolevate sidevõrkude õiguspärasuse kontrolliga, leiab Telia Eesti AS (Telia) endiselt, et Teie sellekohane keeldumise alus ei ole õiguspärane, mõistlik ega põhjendatud.

Telia esitab alljärgnevalt oma seisukohtade põhjendused teemade kaupa.

Riigivaraseaduse ja ehitustegevusega seotud õigusaktide kohaldumisest

Riigivaraseaduse § 2 lg 3 sätestab, et riigivaraseadust kohaldatakse eriseaduses sätestatud arvestades riigivara suhtes, mille kohta on teises seaduses kehtestatud eriregulatsioon.

Ehitustegevust ning ehitusprojektide kooskõlastamist, sh kaitsevööndiga ehitiste ning tee kaitsevööndis tegutsemise piirangud ehitustegevuse käigus reguleerib ehitusseadustik (EhS). Ehitusseadustik on antud juhul eriseaduseks riigivaraseaduse suhtes, mis reguleerib ehitustegevust tee kaitsevööndis.

Teie kirjadest ja vastustest nähtuvalt on Transpordiamet (TRAM) jätkuvalt uue sideprojekti koosseisus pidanud vajalikuks käsitleda ja uurida ka kogu olemasolevat 1998.a rajatud sidetaristut, mis kulgeb liitumiskoha juures piki maanteed.

Telia on seisukohal, et juhul, kui tegemist ei ole just olemasoleva tehnovõrgu ümberehitamisega, siis tuleb selgelt lahus hoida:

- 1) uute tehnovõrkude ehitamine tee kaitsevööndisse AÕS § 158¹ alusel; ning
- 2) olemasolevate tehnovõrkude talumise ja paiknemisega seotud teemad (AÕSRS § 15²).

Antud juhul ei jää olemasolev tehnovõrk kuidagi ehitamisele ette ega ole plaanitud olemasoleva ehitisega mingeid ümberehitustöid teostada. Taotlus oli uue sideehitise ehitamiseks. Ehitustegevuse teostamisel tuleb juhinduda ehitustegevust reguleerivatest õigusaktidest.

Olemasolevast sideehitisest

Asjaõigusseaduse rakendamise seaduse (AÕSRS) § 15² (Tehnovõrgu ja -rajatise talumine) lg 1 kohaselt on kinnisasja omanik kohustatud taluma olemasolevat tehnovõrku või -rajatist, mis on püstitatud enne maa esmakinnistamist.

Telia on seisukohal, et antud asukohas oleva sidekaevu ja piki maanteed kulgeva sideehitise näol on tegemist talumiskohustuse all oleva tehnovõrguga, millele kohaldub otse seadusest tulenev talumiskohustus. Telial on olemas paberikulul projekttoimik aastast 1998.a. Teliale teadaolevalt toimus sidevõrgu rajamine 1998.a projekti kohaselt enne maa esmakinnistamist.

Ühestki õigusaktist ei tulene kohustust, et talumiskohustuse jätkumiseks tuleb samas asukohas tehnovõrgu säilimiseks sõlmida isikliku kasutusõiguse leping ning otse seadusest tulenev talumiskohustus uuesti seadustada.

Asjaõigusseaduse (AÕS) § 140 kohaselt on kinnisomandi kitsendused kas:

- seadusjärgsed (talumiskohustus) või
- need seatakse haldusaktiga (sundvaldus),
- kohtulahendiga (kohtuotsus) või
- tehinguga (nt isikliku kasutusõiguse leping).

Eelpool nimetatud kinnisomandi kitsendused on kitsendusena võrdväärset ning TRAM nõue talumiskohustuse asendamiseks teistsuguse kinnisomandi kitsendusega ei tugine seadusele.

Oleme eelnevalt selgitanud ja saame ka vajadusel dokumentidega tõendada, et olemasolev sideehitis oli olemas 1998.a projektjoonisel ja olemasolevat sideehitist on vahepeal remonditud üksnes 2019.a, kui TRAM tööde käigus üks lõik sideehitisest lõhuti ja see lõik tuli taastada. Muus osas on olemasolev sideehitis, sh sidekaev, säilinud asukohas, kuhu see 1998.aastal projekteeriti ja ehitati. Projekti kooskõlastati TRAM eelkäija poolt ning tööde teostamine käis tollel ajal tegutsenud riigivara valitsejaga kooskõlastatult. Ka taastamine toimus TRAM-iga kooskõlastatult.

Leiame jätkuvalt, et meelevaldne on siduda uute ehitiste ehitamine olemasolevate tehnovõrkude kontrolliga maantee ääres. Olemasolevate sidevõrkudega seotud teemad tuleks vastavasisulise kahtluse või kontrolli vajaduse korral käsitleda ja menetleda eraldiseisvalt, mitte siduda selliste nõuete esitamist uute projektide kooskõlastamisega ega seada kooskõlastamise saamise tingimuseks asjasse mittepuutuvate sidevõrkude kohta dokumentide esitamist.

Olemasolevate sideehitiste osas oleme seisukohal, et antud asukohas paiknevad olemasolevad Telia sideehitised õiguspäraselt, neile kohaldub otse seadusest tulenev talumiskohustus (AÕSRS § 15²) ning Telia ei pea uue projekti taotluse juures vajalikuks midagi täiendavalt esitada ega tõendada olemasolevate ja asjasse mittepuutuvate sideehitiste kohta. Kinnitame, et sideehitise projekt on nõuetekohaselt 1998.a kooskõlastatud ja teostusdokumentatsioon on esitatud selle ehitamise järgselt juba TRAM eelkäijale.

Uute sideehitiste ehitamisest ja koostöölepingust

Telia ja TRAM vahel kehtib 2017.aastal sõlmitud koostööleping (lisatud kirjale), mille kohaselt on pooled kokku leppinud koostööpõhimõtted ja lihtsustatud korra uute projektide kooskõlastamiseks ning olemasolevate ehitiste kaitsevõõndis tegutsemiseks.

Kahetsusväärset ei peeta TRAM poolt selle koostöökokkuleppe tingimustest kinni ja seda just uute sideehitiste projektide kooskõlastamise vaatest.

Koostöölepingu p 3.2. kohaselt on *pooled kokku leppinud, et MA (enne Maanteeamet, nüüd TRAM) ei tee ilma mõjuva põhjusega takistusi Telia-le kuuluvate sideehitiste ehitamiseks*

teemaale. Sideehitiste ehitamisel teemaale tuleb lähtuda MA poolt kehtestatud nõuetest „Nõuded tehnovõrkude ja –rajatiste teemaale paigaldamise kavandamisel“ (**Lisa 2**) ja põhimõttest, et need ei tohi takistada teehoiu teostamist (talihooldetööd, sildade/viaduktide hooldetööd, teekatte ja –peenra hooldetööd, teemaa niitmine, võsaraie, puhastus- ja korrastustööd) tegemist.

Koostöökokkuleppe p 3.3. kohaselt: Pooled on kokku leppinud, et vastastikune projektide kooskõlastuseks ja lubade väljastamiseks kuluv menetlusaeg ei ole pikem kui 2 (kaks) nädalat. Projektide kooskõlastamist ei seota teiste objektide võimalike erimeelsustega.

Antud hetkel keeldub TRAM kooskõlastamast Telia uue sideehitise rajamise projekti, konkreetse taotluse esitamisest on möödunud üle poole aasta ning ka mitme teise Telia projekti korral on TRAM keeldunud lubamast uusi tehnovõrke ehitada tee kaitsevööndisse. TRAM keeldumisel puudub igasugune mõistlik põhjendus, aga ka seadusest tulenev alus keeldumiseks (EhS § 70 ja/või § 72 kaitsevööndis keelatud tegevused).

TRAM ei ole kuidagi põhjendanud oma keeldumist tee ohutuse tagamisega ega ole täidetud ükski EhS § 70 või 72 toodud alustest. Telia ei ole planeerinud ühtki teed ohustavat tegevust ega jää ehitustööde järel ükski projekteeritud sideehitis takistama tee hooldamist või sellel liiklemist. Projekteeritud sideehitis paigaldatakse maa alla projektis ette nähtud sügavusele, mis tähendab, et see ei ohusta teel liiklemist, ei sea ohtu nähtavust ega ole ees teehooldele.

EhS § 70 lg 3 sätestab, et kaitsevööndis kehtivatest piirangutest võib kõrvale kalduda kaitsevööndiga ehitise omaniku nõusolekul, kui see ei vähenda ehitise ohutust. Nõusoleku andmise eest ei või kaitsevööndiga ehitise omanik võtta tasu ega nõuda selliste lisapiirangute kehtestamist, mis ei seondu ohutusega.

EhS § 70 lg 6 kohaselt eeldatakse, et kui samale kinnisasjale ehitatakse mitu kaitsevööndiga ehitist, tuleb võimaluse korral eelistada kaitsevööndite ruumilist kattumist võimalikult suures ulatuses ning kinnisasja koormamist vähimal võimalikul viisil. Eeldatakse, et ühe kaitsevööndiga ehitise kaitsevööndisse võib ehitada teise kaitsevööndiga ehitise.

Seaduse nõuded eeldavad kaitsevööndiga ehitiste ühist paiknemist ning kaitsevööndisse ehitamise keelamisel saab aluseks olla eelkõige olemasoleva ehitise ohustamine uue ehitisega, mida antud hetkel tuvastatud ei ole ega ole keeldumise alusena toodud.

Eeltoodu kokkuvõtteks leiab Telia, et uue sideehitise projekti kooskõlastusest keeldumisel puudub seadusest tulenev alus ja põhjendus. Lisaks ei ohusta sideehitis riigivara ega ole kooskõlas poolte vahelises koostöölepingus kokku lepituga.

Kokkuvõtteks

Tee peaks olema tehnovõrkude paiknemise ja kulgemise loomulik ja ainuõige asukoht ning kaitsevööndiga ehitiste kaitsevööndite kattuvust võimalikult suures ulatuses toetab ka seadus.

Täna kuulub maanteede äärsetest sidevõrkudest üle 70% Teliale, ~30% ELASA-le. Telia taotluste alusel sideehitiste teemaale ehitamise keelamine ja teemaalt väljatõrjumine, loob olukorra, kus maanteedel ei ole võimalik tagada kvaliteetset elektroonilise side teenust, kiire internetita jäävad maanteeäärsed asulad, teel liiklejad ei saa kasutada elektroonilisel sidel põhinevaid teenuseid.

Ka tee ja teel liiklejate huvides on järjest olulisem kvaliteetne sideühendus ning Eesti riigi digiühiskonna kava ning „Lairiba Plaan 2030“ kohaselt on riigil plaan aastaks 2030 saavutada 5G-

ga kaetud transpordikoridorid. TRAM poolne koostöövalmiduse puudumine ja sidetaristu vajadustega mitteametamine muudab võimatuks Eesti riigi digiühiskonna eesmärkide täitmise ega ole kooskõlas kvaliteetse ruumiplaneerimise ja Kliimaministeeriumi liikuvuse eesmärkidega.

Eeltoodu valguses oleme mures nii käesoleva projekti lahenduse, piirkonna mobiilside levi puudujääkide kui ka Eesti riigi digiühiskonna arengu pärast tervikuna. TRAM nõusolekuta ei ole võimalik ühendada sidevõrke ega rajada elektroonilise side teenuste tarbimiseks vajalikku side baastaristut. Ilma sidetaristuta ei ole võimalik tagada ühelgi maanteel ega selle ümbruses kiiret sideühendust ega kvaliteetset mobiililevi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Mihkel Kõiv
Võrgu ja Infrastruktuuri allüksuse juht

Lisa 1: Koostööleping

Koopia(d): info@transpordiamet.ee, Priit.Sauk@transpordiamet.ee